

Koninklijke Nederlandse Beroepsorganisatie van Accountants
Antonio Vivaldistraat 2-8
1083 HP AMSTERDAM

Per e-mail: consultaties@nba.nl

Rotterdam, 23 mei 2022

brNBAregproc22-05-23AdB/HdH

Consultatiereactie versterking van regelgevend proces

Geachte heer, mevrouw,

Met veel belangstelling hebben wij kennis genomen van het voorstel voor de versterking van regelgevend proces van de NBA. Graag maken wij gebruik van de gelegenheid hierop te reageren.

Het vaststellen van onze beroepsreglementering zien wij als één van de belangrijkste taken van NBA als beroepsorganisatie. Beroepsreglementering en het toezicht op de naleving daarvan zijn essentiële bouwstenen voor vertrouwen in onze beroepsgroep. Dit vereist dat geen twijfel mag bestaan over de betrouwbaarheid en zorgvuldigheid van het proces van beroepsreglementering. Wij onderschrijven dan ook het streven van NBA om het regelgevend proces te versterken en zijn van mening dat het huidige voorstel daar recht aan doet.

Kernthema's

Wij onderschrijven de drie gekozen kernthema's. Betrokkenheid van externe belanghebbenden, onafhankelijkheid en transparantie vormen drie randvoorwaarden, die de basis vormen voor een breed maatschappelijk vertrouwen in het regelgevend proces. Wij achten het van groot belang dat hierbij zichtbaar rekening wordt gehouden met de gerechtvaardigde belangen van alle betrokken partijen. Belanghebbenden moeten daarom in staat worden gesteld om hun input, belangen en behoeften kenbaar te maken. In het regelgevend proces zullen deze belangen moeten worden afgewogen en zullen keuzes worden gemaakt. Daarbij is van belang dat een regelgevend orgaan onafhankelijk en objectief kan opereren. Wij achten het overigens cruciaal, dat de balans tussen redelijke en onredelijke verwachtingen die anderen van een accountant mogen hebben, goed wordt geborgd. Stakeholders én accountants dienen hiertoe gezamenlijk de kaders te bepalen. Ook vinden wij het erg belangrijk, dat de Nederlandse beroepsreglementering niet te zeer uit de pas gaat lopen met wat internationaal gangbaar is. Het is prima om als Nederland op onderdelen voorop te lopen, maar voorkomen dient te worden dat Nederland een eiland wordt. Transparantie over de gemaakte keuzes en de daaraan ten grondslag liggende argumenten geeft iedereen inzicht in het proces.

Externe belanghebbenden

Wij zijn het eens met het instellen van een afzonderlijk belanghebbendenorgaan. Wij verwachten dat perspectieven en belangen van de belanghebbenden hierdoor meer dan voorheen een prominente rol gaan spelen in het regelgevend proces.

Wij kunnen ons vinden in de keuze voor een adviesorgaan met de daarbij behorende taken en verantwoordelijkheden. Op basis van het huidige voorstel is ons nog onvoldoende duidelijk hoe ver de verplichte adviesrol van het belanghebbendenorgaan reikt. Zo is de impact, die het instellen van een belanghebbendenorgaan mogelijk heeft op de doorlooptijd van het regelgevend proces, ons niet duidelijk. Ontegengesteld zullen één of meerdere (verplichte) adviestrajecten per project er toe leiden dat de doorlooptijd van projecten toeneemt. Dit geldt evenzeer voor eventuele escalatietrajecten richting bestuur en/of ledenvergadering. Wij vragen u nadrukkelijk aandacht te hebben voor deze risico's bij de nadere uitwerking en pleiten voor proportionaliteit in het aantal verplichte adviesvragen teneinde de slagvaardigheid van het regelgevend proces niet te verstoren. Om die reden lijkt het ons redelijk om het verplicht vragen van advies te beperken tot de projectagenda, projectplannen en concepten van regelgeving.

Ten aanzien van de samenstelling stellen wij voor om het belanghebbendenorgaan, naar voorbeeld van de Raad voor de Jaarverslaggeving, te vormen uit representanten van verschaffers, gebruikers en accountants. Daarbij vinden wij het belangrijk dat gezaghebbende personen zitting nemen in het orgaan en dat voldoende diversiteit qua deskundigheid (ethiek, digital, esg etc.) in het belanghebbendenorgaan wordt gerealiseerd.

Onafhankelijkheid van het regelgevend proces en wettelijke kaders

Wij zijn voorstander van onafhankelijk regelgevend orgaan. In onze visie dienen de ledenvergadering en het bestuur op langere termijn niet langer onderdeel te zijn van het regelgevend proces. Wij achten het wenselijk om dit op de langere termijn via wetwijziging te realiseren. Gezien het huidige wettelijke kader pleiten wij er voor om op de kortere termijn het bestuur slechts een beperkte rol in het regelgevend proces toe te kennen. Het bestuur dient toe te zien op het gevolgde proces en slechts in uitzonderingsgevallen moeten ingrijpen op voorgestelde regelgeving. Zo zou het bestuur moeten besluiten, indien sprake is van escalatie vanuit het belanghebbendenorgaan. Ook zou het bestuur voorgestelde regelgeving slechts met gekwalificeerde meerderheid een voorstel moeten kunnen tegenhouden, maar niet eigenhandig moeten kunnen wijzigen.

Wij willen benadrukken dat voor het regelgevend orgaan alleen dan onafhankelijk van het bestuur kan opereren, indien het orgaan zelfstandig de beschikking krijgt over voldoende geld en (personele) middelen. Wij verzoeken om dit te borgen bij de uitwerking van de nadere voorstellen.

Wij kunnen ons vinden in de voorstellen ten aanzien van de samenstelling van het Adviescollege. Wij achten het waardevol om in het Adviescollege ook andere deskundigen op te nemen, zoals bijvoorbeeld een jurist, ethicus of een deskundige op het gebied van regelgevende processen. Qua benoeming zijn wij van mening dat deze door het bestuur van NBA dient plaats te vinden. Wij zien hierin geen rol voor het belanghebbendenorgaan.

Transparantie

Wij zijn voorstander van transparantie in het regelgevend proces. Wij pleiten er derhalve voor om alle vergaderstukken, inclusief uitgebrachte adviezen, notulen etc., van zowel ACB als het belanghebbendenorgaan publiek te maken. Wij onderschrijven ook het opstellen van een 'basis of conclusions' bij regelgeving en verwachten dat een dergelijk document ook reeds in de communicatie tussen ACB en belanghebbendenorgaan een belangrijke rol speelt. Daarnaast geven wij in overweging om het ACB ook interpretaties van beroepsreglementering uit te laten brengen of een interpretatiecommissie in het leven te roepen.

Overige opmerkingen

Volgens het huidige voorstel wordt het regelgevend proces na vijf jaar geëvalueerd. Wij begrijpen dat veranderingen tijd nodig hebben en dat een te snelle evaluatie niet wenselijk is. Toch pleiten wij er gezien de impact van de voorstellen voor om de evaluatie binnen drie jaar te houden én de optie open te houden om ook eerder (eventueel op onderdelen) te kunnen bezien of bijstelling van het proces noodzakelijk is. Een goed functionerend regelgevend proces is immers onontbeerlijk voor onze beroepsgroep.

Naar ons idee is de keuze voor het belanghebbendenorgaan als beheerder van de AQI's op dit moment nog te vroeg. De AQI's moeten nog worden geïmplementeerd, evenals de aanpassingen in het regelgevend proces. Wij adviseren om het beheer van de AQI's vooralsnog bij het NBA bestuur te laten, waarbij het BOB evenzeer een advies kan uitbrengen.

Tot een nadere toelichting zijn wij gaarne bereid.

Hoogachtend,
Ernst & Young Accountants LLP

w.g. prof. dr. A. de Bos RA

w.g. drs. P.J.A. Gabriëls RA